

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4900/23
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, председника већа, Светлане Павић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Ненад Ранковић и Наташа Јовчић, адвокати из Београда -Земун, Улица Николаја Островског број 1, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Николина Липовшек, адвокат из Младеновца, улица Алексе Челебановића 11/2, ради дуга, вредност спора 1.746.429,00 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П број 4121/19 од 11.7.2023. године, у седници већа одржаној дана 11.10.2023. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П број 4121/19 од 11.07.2023. године у делу става првог изреке којим је тужени ББ обавезан да тужиоцу АА на име дуга исплати износ од 14.900 евра.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П број 4121/19 од 11.07.2023. године у преосталом делу става првог изреке, тако што се обавезује тужени ББ да тужиоцу АА износ дуга од 14.900 евра, као и законску затезну камату на наведени дуг почев од 02.11.2016. године, па до коначне исплате, исплати у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, све у року од 15 дана по пријему пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П број 4121/19 од 11.07.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 298.439,30 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 14.900 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 02.11.2016. године, до дана исплате, све у року од 15 дана. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 439.064,30 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, у року од 15 дана.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући пресуду из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11 са свим изменама и допунама) и оценио да жалба туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле битне. Изрека пресуде је јасна и разумљива, не противречи себи ни разлозима датим у њој, у пресуди је наведено довољно разлога о свим битним чињеницама, па се њена правилност и законитост могу испитати, због чега се неосновано жалбом туженог указује на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе.

Према утврђеном чињеничном стању следи да је тужилац у својству зајмодавца са туженим као зајмопримцем дана 03.10.2016. године закључио уговор о зајму. Истим уговором зајмодавац се обавезао да зајмопримцу стави на располагање износ од 14.900 евра по средњем курсу НБС на дан потписивања уговора, са роком враћања до 01.11.2016. године. Зајмопримац као гаранцију да ће у року вратити примљени износ, дана 04.10.2016. године дао је заложну изјаву оверену код јавног бележеника ... под ОУП 589/16, да на својој непокретности бр..., која се налази у ..., у улици ..., уписана Лн... К.О. ..., а коју поред парцеле чине и објекти, упише хипотеку у корист тужиоца – зајмодавца АА. Како по истеку уговореног рока тужени није вратио позјамљени износ, тужилац је покренуо извршни поступак пред Другим основним судом у Београду, који је настављен пред јавним извршитељем ..., те је у истом поступку утврђено да је објекат који је предмет хипотеке срушен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је сагласно одредби члана 557 ЗОО, закључио да је тужбени захтев тужиоца основан, имајући у виду да из изведених доказа несумњиво произлази да је тужени на име зајма примио од тужиоца тражени износ, те да исти износ није вратио тужиоцу, због чега је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу исплати износ 14.900 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Имајући у виду да је уговорен

бескаматни зајам са одређеним роком враћања, суд је обавезао туженог да тужиоцу на износ главног дуга почев од 02.11.2016. године, као првог дана по протеклу уговореног рока за враћање зајма, па до исплате, плати законску затезну камату сагласно одредбама чланова 324 и 277 ЗОО и члана 4 Закона о затезној камати и одлучио као у ставу првом изреке пресуде.

Оцењујући наводе жалбе туженог, Апелациони суд у Београду налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, имајући у виду да су тужилац у својству зајмодавца и тужени као зајмопримац закључили уговор о зајму на износ од 14.900 евра, по средњем курсу НБС на дан потписивања уговора, са роком враћања до 01.11.2016. године, те како тужени није вратио тужиоцу позајмљени новац у уговореном року, то и по налажењу Апелационог суда тужени је у смислу одредбе члана 557 ЗОО, дужан да тужиоцу врати дуговани износ са припадајућом законском затезном почев од 02.11.2016. године, као дана падања у доцњу.

Због тога су неосновани наводи из жалбе туженог да тужени није од тужиоца позајмио наведени новац и да наведени уговор о зајму представља фиктивни уговор, с обзиром на околност да је тужени од тужиоца примио много мању суму од уговорене и то на име извођења радова, због чега овај уговор представља зеленашки уговор, па је првостепени суд био у обавези да изведе доказ суочењем парничних странака, имајућу виду контрадикторност у њиховим исказима. Наиме, према одредби члана 7 став 2 ЗПП, суд утврђује све чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева. Према садржини одредбе члана 8 овог закона, произлази да суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучује које чињенице ће узети као доказане. Из овог произлази да ЗПП прихвата слободну оцену доказа као једно од начела, које суду омогућује да одлучује на основу свог слободног уверења, али тако да то уверење мора произаћи из савесне и брижљиве оцене доказа и резултата целокупног поступка. Слободно судијско уверење ограничено је изведеним доказима и оценом тих доказа, које мора да се креће у границама логичног размишљања и закључивања. Обавеза је суда да на одговарајући начин образложи како је и на који начин утврдио релевантне чињенице, јер слободна оцена доказа не дозвољава произвољност, арбитрарност и слободно закључивање, већ суштинску анализу и оцену сваког доказа по његовој унутрашњој вредности и узајамној вези са другим доказима или утврђеним чињеницама. Правилна оцена исказа парничних странака подразумева оцену њиховог држања пред судом, сагласност њихових исказа са другим изведеним доказима, са неспорним и општепознатим чињеницама, као и оцену општег утиска који странке остављају на суд приликом давања исказа.

Одредбом члана 231. став 1. ЗПП, прописано је да ако суд на основу изведених доказа (члан 8.), не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу, о постојању те чињенице закључиће применом правила о терету доказивања. Ставом 2. истог члана прописано је да странка која тврди да има неко право, сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остварење тог права, ако законом није другачије прописано, док је ставом трећим овог члана прописано да странка која оспорава

постојање неког права, сноси терет доказивања те чињенице. Одредбом члана 255 став 5 ЗПП-а прописано је да сведоци могу да се суоче, ако се њихови искази не слажу у погледу важних чињеница. Суочени сведоци се саслушају посебно о свакој околности о којој се не слажу и њихов одговор уноси се у записник. Одредбом члана 283 истога закона, прописано је да ће се одредбе овог закона о извођењу доказа сведочењем, примењивати и приликом извођења доказа саслушањем странака, ако овим законом није другачије одређено.

У том контексту, имајући у виду да је током првостепеног поступка утврђено да су странке закључиле уговор о зајму дана 03.10.2016. године, према садржини ког уговора је тужилац предао туженом позајмицу у износу од 14.900,00 евра, у динарској противредности по средњем курсу НБС, на коју околност је тужилац суду доставио солемнизовани уговор о зајму и заложну изјаву, као средство обезбеђења овог зајма, док тужени у прилог својих тврдњи да се ради о фиктивном уговору и да је новац примио ради извођења радова на адаптацији стана у износу од 5.700,00 евра, није приложио доказе, то је правилно првостепени суд ценио исказе парничних странака и дао разлоге из којих је прихватио исказ тужиоца, сматрајући да је јасан, логичан, животан и у складу са писаним доказима, док исказ туженог није прихватио, јер је нејасан, противречан и није у складу са писменим доказима. Из законске формулације одредбе члана 255 став 3 ЗПП, произлази да првостепени суд није у обавези да изведе доказ суочењем сведока, односно парничних странака, већ да му закон даје могућност, односно да је то ствар оцене суда у сваком конкретном случају.

Стога је првостепени суд имајући у виду писане доказе, а ценећи при томе и исказе странака прихватио као истинит исказ тужиоца, јер је у сагласности са приложеним исправама, које у смислу одредбе члана 238 ЗПП, потврђују истинитост онога што је у њима садржано, док се супротно не докаже, због чега би извођење доказа суочењем странака било сувишно и у супротности са начелом економичности поступка. Наиме, првостепени суд је у смислу одредбе члана 8 ЗПП, несумњиво утврдио да постоји износ невраћеног дуга од 14.900 евра, а тужени на коме у смислу одредбе члана 228 и 231 ЗПП, лежи терет доказивања да се ради о фиктивном уговору као и да дуг износи 5.700 евра, није пружио суду одговарајуће доказе за ове своје тврдње, иако је терет доказивања био на њему.

Неосновани су и наводи жалбе туженог да је супротно образложењу побијане пресуде тужени у прилог своје тврдње предложио извођење доказа саслушањем сведока, који предлог је суд одбио, јер није дат на припремном рочишту, указујући да је он правно неука странка без пуномоћника, те да се одредбе о преклудираниости предлагања извођења доказа на њега не би требало примењивати. Наиме, из стања у списима произлази да је суд на припремном рочишту одржаном дана 23.11.2020.године, упозорио присутне странке у складу са одредбом члана 308 став 1 ЗПП, да суду изнесу све чињенице потребне за образложење својих предлога, да предложи све доказе којима се потврђују изнете чињенице, односно да је тужени од стране суда био упознат да је дужан да све доказе предложи на припремном рочишту, због чега је околност да неука странка, која није имала пуномоћника из реда адвоката без значаја. Дакле, првостепени суд је правилно одбио доказни предлог туженог да се саслушају сведоци ВВ и ГГ, с обзиром на то да извођење ових доказа није предложено благовремено, те се неоснавно у жалби туженог указује да је побијана пресуда захваћена битном повредом

одредаба парничног поступка из одредбе члана 374 став 2 тачка 7 ЗПП.

Неосновани су наводи жалбе туженог да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев у погледу тражене затезне камате, имајући у виду да је првостепени суд правилно на износ главног дуга досудио камату применом одредбе члан 2 и 4 став 1 Закона о затезној камати.

Како се ни осталим жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде у овом делу, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, у вези са одлуком у преиначујућем делу, по налажењу овог суда првостепени суд је погрешно применио материјално право и то одредбу члана 395 ЗОО, на чију правилну примену Апелациони суд као другостепени пази по службеној дужности.

Наиме, одредбом члана 395 ЗОО, прописано је да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниј валути или злату, њено испуњење може се захтевати у домаћем новцу према курсу који је важио у тренутку испуњења обавезе. Првостепени суд је приликом одлучивања о тужбеном захтеву тужиоца пропустио да обавезе туженог да на досуђени износ дуга од 14.900 евра, у складу са одредбом члана 395 ЗОО тужиоцу исплати дуг у домаћем новцу према средњем курсу НБС који је важио у тренутку испуњења обавезе. Из наведеног разлога, Апелациони суд у Београду је преиначио првостепену пресуду у преосталом делу става првог изреке и обавезао туженог да досуђен износ дуга од 14.900 евра као и припадајућу законску затезну камату, исплати у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан испуњења обавезе.

Из наведених разлога Апелациони суд у Београду је одлучио као у ставу другом изреке на основу одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП.

Међутим, одлука о трошковима поступка по налажењу овог суда заснована је на погрешној примени одредбе члана 153 и 154 ЗПП. Наиме, погрешно је првостепени суд признао тужиоцу трошкове за 6 одржаних и 6 неодржаних рочишта, имајући у виду да из стања у списима произлази да је у о овом парничном поступку било 5 одржаних рочишта и једно неодржано рочиште. У том контексту, тужилац према одредбама члана 153 и члана 154. ЗПП има право на накнаду трошкова поступка који су били потребни за вођење ове парнице и то: за састав тужбе износ од 24.750,00 динара, заступање од стране пуномоћника адвоката на 5 одржаних рочишта у износу од по 29.250,00 динара, на једном неодржаном рочишту у износу од 12.375,00 динара и на име таксе за тужбу и пресуду износе од по 57.532,15 динара, што укупно представља укупно представља износ од 298.439,30 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ. Апелациони суд је тужиоцу на досуђени износ трошкова парничног поступка досудио камату од дана наступања услова за извршење, у смислу одредбе члана 277 у вези одредбе члана 324 ЗОО.

Из наведених разлога на основу одредбе члана 401 тач.3 ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА
др Драгице Попеску, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић